

zaaknummer 2012T939(1)

18 maart 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M. Jeltjes, advocaat te Amsterdam,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie van de Broeders van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 juni 2013.

Op 16 augustus 2013 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Vicaris-Generaal van de Congregatie van de Broeders van Liefde, met daaraan gehecht een verweerschrift van aangeklaagde.

Op 4 februari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote, [naam] en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Klager werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Jeltjes.

Aangeklaagde is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Namens de Congregatie van de Broeders van Liefde is verschenen broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin dat moeilijkheden kende. De ouders van klager hadden vaak ruzie en klager had het gevoel niet gewenst te zijn. Klager vermoedt dat dat de reden was om hem naar kostschool te sturen.

Na een plezierige lagere school periode werd klager, tegen zijn zin, op het internaat [naam] geplaatst om daar de laatste klas van de lagere school en de eerste twee klassen van de Mulo te volgen. Klager is gedurende zijn verblijf van 1 september 1951 tot 1 september 1954 op het [internaat] het slachtoffer geworden van seksueel misbruik gepleegd door meerdere broeders, onder wie aangeklaagde. Klager heeft zich gedurende zijn internatsperiode intens eenzaam, onveilig en verlaten gevoeld.

Aangeklaagde was de leider op de slaapzaal van het internaat. Hij was een kille, gewelddadige man en sloeg klager regelmatig in het gezicht.

Naast de slaapzaal was de kleedkamer waar alle jongens een kast hadden. Als de jongens hun kast op moesten ruimen moesten ze daarbij op een bankje staan. Aangeklaagde liep dan langs en zat aan de billen van klager. Dit gebeurde een aantal keer per week totdat klager een keer achteruit trapte naar aangeklaagde. Daarna liet aangeklaagde dit gedrag achterwege. Aangeklaagde had een slaapkamer in de buurt van de slaapzaal van de jongens. Aangeklaagde liet bewust de deur van zijn slaapkamer open zodat klager het geslachtsdeel van aangeklaagde kon zien tijdens het plassen in de wasbak.

Voorts herinnert klager zich zijn eerste zaadlozing. Klager wist niet wat hem was overkomen en vroeg aangeklaagde ernaar. Aangeklaagde heeft vervolgens de penis en voorhuid van klager schoongemaakt. Klager heeft dit als zeer onplezierig ervaren.

2.2. Klager is door zijn religieuze achtergrond ingeprent dat hij in de hel zou komen door wat hem is overkomen. Klager is bang voor intimiteit en vindt het moeilijk om zijn affectie aan zijn (klein)kinderen te tonen. Klager heeft moeite met autoriteit en gezag. Klager slaapt slecht, heeft nachtmerries en is angstig.

2.3. Klager wenst erkenning en genoegdoening voor hetgeen hem is aangedaan. Hij hoopt dat het indienen van zijn klacht kan bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde heeft erkend dat hij wel eens een corrigerende tik heeft moeten geven. Hij had de leiding over 60 jongens. Aangeklaagde heeft ontkend gewelddadig te hebben gehandeld of klager of een andere jongen seksueel te hebben betast of benaderd. Dit zou volgens aangeklaagde ook onmogelijk zijn onder het toezien van 60 andere jongens. Hij heeft verklaard zich totaal niet te herkennen in de verhalen van klager. Wellicht verwacht klager aangeklaagde met een andere broeder. Aangeklaagde is getroffen door het relaas van klager en de nare periode die hij op het internaat heeft doorgemaakt. Aangeklaagde herinnert zich klager als een eenzame en verdrietige jongen die het moeilijk had op het internaat. Aangeklaagde erkent dat klager veel leed is aangedaan.

Broeder [naam] heeft in zijn reactie op het klaagschrift gesteld dat uitvoerig onderzoek is verricht naar het leven en de werkzaamheden van aangeklaagde. Daarbij zijn geen gegevens aan het licht gekomen die zouden kunnen duiden op seksueel misbruik of gewelddadig optreden. Aangeklaagde is nimmer overgeplaatst.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Allereerst dient beoordeeld te worden of de handelingen die klager aangeklaagde verwijt zijn te kwalificeren als seksueel misbruik.

Klager verwijt aangeklaagde het plagen van drie verschillende handelingen:

1. Het aanraken van de billen van klager, over de kleren heen, bij het opruimen van de kledingkast.
2. Het moeten toezien bij het plassen van aangeklaagde door klager.
3. Het schoonmaken van het geslachtsdeel van klager na zijn eerste zaadlozing.

- Ten aanzien van de eerste handelingen; het aanraken van de billen, overweegt de Klachtencommissie als volgt. Gebleken is dat op de slaapzaal 60 jongens sliepen over wie aangeklaagde het toezicht had. Bij het opruimen van de kast stelt klager dat hij door aangeklaagde werd aangeraakt op de billen, over de kleren heen. Klager heeft verklaard dat hem niet duidelijk was of de handelingen een seksuele bedoeling hadden, maar hij de aanrakingen als onplezierig heeft ervaren. Aangeklaagde heeft verklaard dat hij de kinderen hielp bij het opruimen van de kast maar de kinderen daarbij niet op een seksueel getinte manier heeft aangeraakt. De Klachtencommissie is van oordeel dat de aanrakingen van aangeklaagde, hoewel klager die als onplezierig heeft ervaren, niet zijn te kwalificeren als seksuele handelingen nu niet is gebleken dat zij een seksuele lading hadden of seksueel getint waren.
- Ten aanzien van het moeten toezien bij het plassen van aangeklaagde heeft klager verklaard dat de slaapkamer van aangeklaagde was gesitueerd op een voor hem niet vrij toegankelijk deel van de gang. Klager was nieuwsgierig en ging eens ronddwalen. Klager heeft toen aangeklaagde zien plassen. Aangezien klager hierdoor per ongeluk het geslachtsdeel van aangeklaagde heeft gezien kan niet aannemelijk worden geacht dat klager toeschouwer heeft moeten zijn van seksueel getinte handelingen, waarmee deze handelingen evenmin kunnen worden aangemerkt als seksueel misbruik.
- Ten aanzien van het schoonmaken van het geslachtsdeel van klager na zijn eerste zaadlozing heeft klager verklaard dat hij aangeklaagde om hulp vroeg aangezien hij niet wist wat hem was overkomen. Klager heeft verklaard dat aangeklaagde vervolgens tussen de wasbakken en de handdoeken op nogal ruwe wijze met een handdoek zijn geslachtsdeel heeft schoongeveegd. Klager heeft verklaard dat aangeklaagde daarbij geen seksueel getinte bewegingen of opmerkingen heeft gemaakt. Hoewel klager dit moment als pijnlijk heeft ervaren kan dan ook niet worden aangenomen dat aangeklaagde klager op een seksueel getinte manier heeft benaderd.

Op grond van het bovenstaande kan de Klachtencommissie de door klager gestelde feiten niet kwalificeren als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De Klachtencommissie ziet er niet aan voorbij dat klager onder de situatie op het internaat zeer geleden heeft en dat deze situatie volgens klager mede door aangeklaagde is geschapen. Aangeklaagde erkent dat klager op het internaat een verdrietige en eenzame tijd heeft doorgemaakt. Aangezien de feiten waarover wordt geklaagd, zoals hierboven is uiteengezet, niet vallen binnen de omschrijving van seksueel misbruik in de zin van de Procedure, kan de klacht echter niet gegrond worden verklaard.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Liefde de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 maart 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.